

ресурсних можливостей забезпечити себе їжею. Це зумовлено обмеженими фізичними та когнітивними можливостями, неможливістю самостійно приготувати їжу або здійснювати її пошук. Маленькі діти також не мають емоційної зрілості для розуміння своїх потреб у харчуванні. Їхній організм ще не розвинений настільки, щоб розпізнавати сигнали голоду і ситості на належному рівні. Крім того, діти цього віку не володіють соціальними та економічними навичками, що дозволяють отримати доступ до ресурсів, таких як гроші або інші форми забезпечення продуктами харчування. Відсутність життєвого досвіду і знань робить їх абсолютно залежними від піклування дорослих у забезпеченні здорового харчування та виживання.

Таким чином, питання подолання прихованого голоду та недоїдання серед дітей із неблагополучних, соціально вразливих сімей є першочерговим і доволі складним. Для ефективної допомоги цим дітям необхідно застосовувати спеціальні стратегії, які враховують соціально-економічні умови, в яких перебувають діти.

Література:

1. Голодна смерть загрожує восьми мільйонам дітей у 15 країнах світу – ЮНІСЕФ. URL : <https://www.ukrinform.ua/rubric-world/3513826-golodna-smert-zagrozuevosmi-miljonam-ditej-u-15-krainah-svitu-unisef.html>
2. Заява Виконавчого директор ЮНІСЕФ Кетрін Рассел щодо дітей в Україні. URL : <https://www.unicef.org/ukraine/press-releases/statement-unicef-executive-director-catherine-m-russell-children-ukraine>
3. Волошин А. Як стверджують учені, що займаються проблемами харчування, в Україні існує так званий «прихований голод». URL : https://zn.ua/ukr/HEALTH/prihovaniy_golod_strashnishiy_za_nedugu.html
4. Непокупна Т. А., Шевченко Б. О. Програми перерозподілу їжі і цінова стратегія як складові боротьби з бідністю та стимул соціальної відповідальності ресторанного бізнесу: закордонний досвід. *Ефективна економіка*. № 5. 2024. URL : <https://nauka.com.ua/index.php/ee/article/view/3776>

3. Зменшення нерівності.

ФОРМУВАННЯ В УЧНІВ 5-6 КЛАСІВ ПІЗНАВАЛЬНОГО ІНТЕРЕСУ ДО НАВЧАННЯ СТРАТЕГІЯМ СТАЛОГО РОЗВИТКУ ЗАСОБАМИ ІНТЕГРАЦІЇ ЗМІСТУ ТЕХНОЛОГІЧНОЇ ОСВІТНЬОЇ ГАЛУЗІ

Васильєв В. І.

*Полтавський національний педагогічний університет
імені В. Г. Короленка
viktorr87@gmail.com*

Специфіка особливостей оновлення трудового навчання учнів 5-6 класів сучасних закладів загальної середньої освіти потребує від учителів знань вікових, психолого-педагогічних особливостей формування у школярів пізнавальних інтересів, враховуючи сенситивні періоди розвитку школярів цього віку, які враховують підвищення їхньої сприйнятності щодо особистісно-прагматичної, соціальної та пізнавальної мотивації до опанування стратегіями сталого розвитку суспільства в трудовому навчанні [4, с. 341-342].

Починаючи з 11 років, ранній підлітковий вік є відповідальним, складним періодом становлення пізнавальних інтересів особистості, який є періодом другого народження особистості, під час якого формується моральна свідомість і соціальна спрямованість на

сталий суспільний розвиток (здатність до суджень, оцінок, моральні погляди та запозичені у дорослих норми поведінки).

Потреба у творчій продуктивній праці на благо суспільства, громади, родини виступає для учнів 5-6-х класів основою пізнавальної зацікавленості процесом і змістом трудового навчання [3]. Способи трудової діяльності, пізнавальне ставлення до цінностей праці школярів цього віку, впливаючи на результативність трудового навчання, обумовлюються його метою, зумовлюючи формування мотиваційних потреб учнів у творчій просуспільній праці. Привабливість результативної праці, в якій виявляються цілі сталого сучасного розвитку суспільства, усвідомлення її суспільного значення обумовлює, як зазначає Н. Волкова [2, с. 82], підвищення значення цілей сталого розвитку в життєдіяльності дитини, розширення її участі у тривалій, систематичній боротьбі за суспільне благополуччя, покращення стану довкілля, за відповідальне ставлення до споживання і виробництва. Виникаюча в таких умовах потреба у самоосвітній навчально-пізнавальній діяльності сприяє, на нашу думку, появі таких особистісних новоутворень підліткового віку як розвиток дорослості та формування початкових інтересів до сталого розвитку суспільства.

Найсприятливіші умови для оволодіння пізнавальними вміннями в реалізації стратегій сталого розвитку, на думку О. Нагайчук [5, с. 73] існують у 5-9-х класах зі зростанням пізнавальних здібностей школярів на уроках, не переобтяжених складним і великим за обсягами навчальним матеріалом. Учні 5-6-х класів починають вивчати цілі стратегій сталого розвитку, демонструючи певні навички самостійного мислення, аналізу, порівняння, набувають здатності робити висновки і узагальнення. У цьому віці підвищується рівень абстрагування, формуються системи прямих і зворотніх логічних операцій, умовиводів та міркувань, які стають обґрунтованими і більш свідомими [2, с. 82]. Така пізнавальна діяльність формує свідоме ставлення до отримання нових знань і вмінь за стратегіями сталого розвитку.

Для відповіді на питання щодо шляхів формування пізнавальних інтересів учнів 5-6-х класів навчання стратегіям сталого розвитку в трудовому навчанні, як головні критерії слід враховувати: 1) необхідність інтеграції набутих знань учнями у цілісну систему; 2) вікові особливості пізнавальних можливостей школярів 10-11 річного віку. Доцільні шляхи формування пізнавальних інтересів учнів до навчання стратегіям сталого розвитку засобами інтеграції змісту технологічної освіти можуть бути виявлені за умови врахування всіх численних чинників впливу на формування інтересів цього виду.

Підвищена пізнавальна активність учнів раннього підліткового віку в опануванні цілями стратегій сталого розвитку мотивується як природною віковою допитливістю школярів, так і прагненням до вияву, розвитку, демонстрування власних здібностей, нахилів із метою позитивного їх оцінювання батьками, вчителями та однолітками. Зростання прагнення до пізнання сутності стратегій сталого розвитку навколишнього світу стимулює їх до розширення та поглиблення проєктно-технологічних знань та вмінь, набутих у межах навчальних програм із трудового навчання. Тому одним із провідних завдань діяльності вчителя трудового навчання є формування та розвиток допитливості школярів. Як зазначає О. Нагайчук [5], правильний вибір та застосування методів розвитку допитливості учнів обумовлює її переростання у стійкий пізнавальний інтерес до навчання стратегіям сталого розвитку, який виступає важливим чинником пізнавальної активності й інтелектуального розвитку підлітків.

Результати досліджень Л. Бутузової і Н. Коржевської [1] вказують на те, що пізнавальні інтереси є рушійною силою мотивації навчання учнів підліткового віку, які приділяють більшу увагу тим навчальним темам предметного трудового навчання, які їм подобаються, стосовно яких вони мають певні нахили та здібності. Життєва значущість і усвідомлення користності навчального предмету особисто для учня підвищують інтерес до знань, виховують вольові якості, свідомість оволодіння знаннями, формують прагнення щодо досягнення поставлених освітніх цілей.

Формування в учнів пізнавального інтересу до навчання стратегіям сталого розвитку може здійснюватися різними педагогічними технологіями:

- усвідомленням учнями особистої і суспільної значущості виконуваних трудових проектних завдань (для реалізації яких цілей сталого розвитку ми виконуємо проект);
- постановкою проблемних запитань з метою побудження пізнавального інтересу до навчання стратегіям сталого розвитку;
- здійсненням емоційно-мотивуючого ситуативного трудового навчання;
- застосуванням інтерактивних методів трудового навчання та цікавого навчального матеріалу.

Отже, у процесі формування в учнів 5-6 класів пізнавального інтересу до навчання стратегіям сталого розвитку засобами інтеграції змісту технологічної освітньої галузі вчитель трудового навчання має враховувати особливості пізнавальних інтересів учнів 5-6-х класів, вікові та індивідуальні особливості їхніх пізнавальних можливостей, потреби у самостійному пізнанні сутності явищ довкілля, у творчій, пов'язаній із їхнім реальним життям, успішній і позитивно оцінюваній як самим школярем, так і іншими проектно-технологічній діяльності з реалізації цілей сталого розвитку родини, громади суспільства. Адже від готовності вчителя до застосування педагогічних технологій формування пізнавальних інтересів учнів 5-6-х класів до навчання стратегіям сталого розвитку засобами інтеграції змісту трудового навчання, які відповідають віковим та індивідуальним особливостям школярів, залежатиме успішність адаптації учнів до умов навчання в основній школі та ефективність предметного навчання у 7-9-х класах.

Література:

1. Бутузова Л., Коржевська Н. Психологічні особливості мотивації учіння підлітків. *Формування особистості в освітньо-виховному середовищі навчального закладу : проблеми і пошуки.* Житомир: ФОП Левковець, 2015. Вип. 2. С. 21-23.
2. Волкова Н. П. Педагогіка : навч. посіб. Київ: Академвидав, 2007. 616 с.
3. Заброцький М. М. Основи вікової психології: навчальний посібник. Тернопіль : Навчальна книга-Богдан, 2006. 112 с.
4. Загальна психологія: підручник / О. В. Скрипченко, Л. В. Долинська, З. В. Огороднійчук та ін. Київ : Каравела, 2012. 463 с.
5. Нагайчук О. В. Особливості інтелектуального розвитку підлітків засобами проектно-технологічної діяльності. *Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання у підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми.* Київ; Вінниця: Планер, 2010. Вип. 24. С. 55-61.

ДИСБАЛАНС РОЗВИТКУ КРАЇН У СВІТОВІЙ ЕКОНОМІЧНІЙ СИСТЕМІ

Дем'янчук О.І.

*Національний університет «Острозька академія»
olha.demianchuk@oa.edu.ua*

Розвиток економік країн світу відбувається під впливом постійних глобальних криз, що посилює дисбаланси у темпах їх розвитку та питомої ваги у світовій економіці.

Відповідно чинного Регламенту (ЄС) № 1176/2011 Європейського Парламенту та Ради від 16 листопада 2011 року щодо запобігання та виправлення макроекономічних дисбалансів, «дисбаланс - це будь-яка тенденція, що призводить до макроекономічних змін, які негативно впливають або потенційно можуть негативно вплинути на належне функціонування економічного і валютного союзу; надмірний дисбаланс означає